

Notitie

Evaluatie groenbeheer ihkv Groenbeleidsplan 2011

Datum: 16 februari 2018
 Versie: Definitief
 Opgesteld door: Ron Brummelhuis / Rik Koekoek

Vrijdag 27 oktober 2017 heeft er een evaluatie plaatsgevonden van het groenbeleidsplan 2011 (GBP). De werkwijze van de periode 2011-2017 is geëvalueerd aan de hand van de actiepunten uit het GBP. In de tabel hieronder volgen praktische conclusies waarna er, waar nodig, een vervolgactie aan gekoppeld is voor het toekomstige groenbeleidsplan.

1. Samenvatting

Het GBP heeft sterk richting gegeven aan het groenbeheer in de periode 2011-2017. De in het groenbeheerplan geformuleerde actiepunten zijn overwegend succesvol afgerond, of inmiddels uitgezet / opgestart. Vanuit enkele actiepunten (bijvoorbeeld vanuit nieuwe wetgeving) zijn nieuwe vervolgacties nodig. Onderstaande tabel geeft per hoofdstuk vanuit het GBP de getrokken conclusies en geformuleerde vervolgacties samengevat weer. Een uitsplitsing naar elk afzonderlijk actiepunt zoals in het GBP benoemd, is weergegeven in paragraaf 2.

	Conclusies	Vervolgacties
Gewenste groenbeheer (paragraaf 3.2)		
	Alle actiepunten zijn voltooid. Vanwege nieuwe wetgeving t.a.v. niet-chemische onkruidbeheersing op verhardingen is aanvullend beleid nodig en nieuwe ontwerprichtlijnen voor duurzaam beheer.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vaststellen van gewenst scenario voor beheersing van onkruid op verharding en vertalen naar een onderhoudsbestek. ▪ Formuleren ontwerprichtlijnen t.a.v. 'beheerbewust ontwerpen' (bijvoorbeeld in een Handboek Openbare Ruimte)
Maatschappelijk verantwoord ondernemen (paragraaf 4.1)		
	Sommige actiepunten zijn voltooid, vooral op gebied van Social Return. Op gebied van duurzaamheid en biodiversiteit zijn vervolgacties gewenst.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Formuleren richtlijnen voor (bijvoorbeeld in een Handboek Openbare Ruimte): <ul style="list-style-type: none"> ○ ontwerpen met meer biodiversiteit en de mogelijkheden van extensieve beheertypes. ○ omgang van conflicten in doelstellingen (bijvoorbeeld tussen biodiversiteit en verzorgd beeld). ○ gewenste wijze van overgang op elektrisch materieel (zowel buitendienst als derden).
Groeninrichting (paragraaf 4.2)		
	Alle actiepunten zijn voltooid. Enkele ontwerprichtlijnen verdienen nadere uitwerking.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Formuleren aangescherpte richtlijnen voor beheerbewust ontwerpen bijvoorbeeld in een 'Handboek Openbare Ruimte'.
Vervanging van groen (paragraaf 4.3)		
	Eén actiepunt is nog niet voltooid. Het benodigd budget voor groenonderhoud (incl. afschrijving, vervangingsopgaven) is onvoldoende inzichtelijk bij nieuwe ontwerpen.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ontwikkelen tool om voor nieuwe ontwerpen de kosten en budget voor groenonderhoud (gehele levenscyclus) te bepalen. Kan interactief onderdeel vormen van Handboek OR
Organisatie groenbeheer (paragraaf 4.4)		
	Eén actiepunt is nog niet voltooid. De implementatie van wettelijke kaders (o.a. Wet Natuurbescherming) is nog onvolledig. Daarnaast wordt sinds het GBP succesvol gewerkt met 2 (RAW)contracten. Een vervolgstap is het samenvoegen van deze contracten.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Samenvoegen van verschillende contracten in één RAW-onderhoudsbestek. ▪ Borgen van wettelijk kader t.a.v. natuurwetgeving door o.a. opleiden, ontwikkelen leidraad en werkprotocollen.

2. Evaluatie per actiepunt

In onderstaande tabel wordt per actiepunt de conclusie beschreven inclusief eventuele vervolgacties. Bij overlap tussen verschillende actiepunten is een verwijzing aangemaakt.

	Conclusies	Vervolgacties
Gewenste groenbeheer (paragraaf 3.2)		
	Implementatie zonering in de op te stellen bestekken	
A1	<ul style="list-style-type: none"> De gewenste werkwijze (werken op basis van beeldkwaliteit met bijbehorende zonering) is verwerkt in het opgestelde onderhoudsbestek voor groenvoorzieningen (grassen, heesters, bosplantsoen, etc.). Vanuit zowel opdrachtgever als opdrachtnemer wordt de werkwijze correct toegepast. Opdrachtnemer voldoet over het algemeen ruim aan de voorgeschreven kwaliteitsniveaus. De wijze van onkruidbeheersing op verhardingen staat sinds het verbod op chemische bestrijding van afgelopen jaar ter discussie. Waar voor 2016 het tweemaal bestrijden ruim voldeed aan het gewenste beeld is dit met de chemisch vrije methoden nu niet meer zo. Dit onderwerp vraagt om nieuw beleid. 	<ul style="list-style-type: none"> Vastleggen van het gewenste onderhoudsregime voor onkruidbeheersing op verhardingen. In het kader van het huidige groenbeleid heeft een overgang naar het werken op beeldkwaliteit de voorkeur (in plaats van werken op frequentie). Vastgelegde werkwijze verwerken in een bestek. Richtlijnen ten aanzien van de beeldkwaliteit verhardingen vastleggen, bijvoorbeeld in een 'Handboek Openbare Ruimte'.
	Openbaar groen aanpassen aan gewenst kwaliteitsniveau (omvormen)	
A2	<ul style="list-style-type: none"> Omvormingen ihkv aansluiting op het gewenste kwaliteitsniveau zijn succesvol afgerond. De inrichting van het openbaar groen sluit aan op de gewenste kwaliteitsniveaus. Bij nieuwe ontwerpen wordt niet altijd rekening gehouden met duurzaam onderhoud van verhardingen. Op extensief bereiden plekken ontstaat zo een hoge onkruiddruk (bijv. bestraatte middengeleiders). Dit wordt voornamelijk zichtbaar vanwege het verbod op chemische onkruidbestrijding. 	<ul style="list-style-type: none"> Uitgangspunten formuleren voor beheerbewust ontwerpen met verhardingen. Uitgangspunten vastleggen in bijvoorbeeld een 'Handboek Openbare Ruimte'.
	Uitbesteden specifieke onderhoudswerkzaamheden	
A3	<ul style="list-style-type: none"> Uitbesteedde werkzaamheden zijn logisch en volledig ingedeeld: dagelijks onderhoud van groenvoorzieningen en vegen/onkruidbeheersing op verhardingen. Resterende werkzaamheden voert de buitendienst integraal uit. In de nieuwbouwwijk Beekweide voert de buitendienst momenteel tevens het dagelijks onderhoud van groenvoorzieningen uit. Dit zorgt voor een piek in de arbeid van de buitendienst gedurende het groeiseizoen. Gedurende piekmomenten in arbeid van de buitendienst wordt regulier boombeheer deels vooruitgeschoven (boomonderhoud met hoge urgentie wordt wel uitgevoerd). 	<ul style="list-style-type: none"> Opnemen dagelijks onderhoud Beekweide in bestek. Onderzoeken mogelijkheid en wenselijkheid om regulier boomonderhoud op flexibele basis op te nemen in een bestek. Zodat tijdens piekmomenten bijgesprongen kan worden door derden.
Maatschappelijk verantwoord ondernemen (paragraaf 4.1)		
	Duurzaamheid als uitgangspunt meenemen bij nieuwe ontwikkelingen (ook op beheergebied)	
B1	<ul style="list-style-type: none"> Duurzaamheid is goed vertaald in de afstemming van de groeninrichting op het groenonderhoud (zie actiepunt A2). 	<ul style="list-style-type: none"> Formuleren gewenste wijze van overgang op elektrisch materieel (zowel buitendienst als derden).

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bij nieuwe ontwerpen wordt niet altijd rekening gehouden met duurzaam onderhoud van verhardingen (zie actiepunt A2). ▪ In de recente jaren heeft elektrisch materieel (m.n. handgereedschap) een vlucht genomen. De wens is om hierop over te gaan op. 	
	Vergroten biodiversiteit door meer diversiteit in beplanting en verbeteren ecologische verbinding met het buitengebied	
B2	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Biodiversiteit staat momenteel minder hoog in de uitgangspunten voor ontwerp en onderhoud ten opzichte van omgeving en beheerbaarheid. Beplantingsvakken bestaan veelal uit enkele (veelal uitheemse) soorten met een intensief onderhoudsregime ▪ Ontwerpen met extensieve beheertypes stuiten op reacties uit de omgeving 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Richtlijnen formuleren voor ontwerpen met meer biodiversiteit en de mogelijkheden van extensieve beheertypes. ▪ Formuleren richtlijnen voor omgang van conflicten in doelstellingen (bijvoorbeeld tussen biodiversiteit en verzorgd beeld). ▪ Ecologische ontwerpkeuzes onderbouwen. Zodat tijdens de onderhoudsfase het beoogde doel inzichtelijk blijft (en hier eventueel onderbouwd van afgeweken kan worden). ▪ Bovengenoemde aspecten (3) vastleggen in bijvoorbeeld een 'Handboek Openbare Ruimte'.
	Inzet SW-bedrijven bij aanleg en onderhoud van het groen	
B3	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Het SW-bedrijf IW4 voert veel structurele werkzaamheden uit voor de gemeente ▪ De werkzaamheden van IW4 worden goed beoordeeld. Veelal is de kwaliteit ruim boven de norm. 	
	Beperken milieubelasting door hergebruik vrijgekomen materiaal en beperking CO2 uitstoot	
B4	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bij aanschaf van nieuw materieel wordt gekeken naar de hoogst mogelijke EURO-norm. ▪ Elektrisch materieel zie actiepunt B1 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Formuleren gewenste wijze van overgang op elektrisch materieel (zowel buitendienst als derden). ▪ Uitgangspunten vastleggen in bijvoorbeeld een 'Handboek Openbare Ruimte'.
Groeninrichting (paragraaf 4.2)		
	Implementatie richtlijnen in gemeentelijke organisatie	
C1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nieuwe ontwerpen sluiten goed aan op de omgeving en sluiten qua beheerbaarheid beter aan op het gewenste beeld. Enkele ontwerprichtlijnen verdienen nadere uitwerking. ▪ Zie actiepunten A2 en B2 voor aanvullende richtlijnen op gebied van verhardingen en biodiversiteit 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Formuleren aangescherpte richtlijnen voor beheerbewust ontwerpen in bijvoorbeeld een 'Handboek Openbare Ruimte'.
	Inrichting openbaar groen afstemmen op gewenst kwaliteitsniveau	
C2	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De inrichting van het groen sluit aan op de gewenste kwaliteitsniveaus (zie actiepunt A2) 	
Vervanging van groen (paragraaf 4.3)		
	Opstellen en uitvoeren omvormingsplan	
D1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De gewenste omvormingen zijn succesvol uitgevoerd (zie actiepunt A2). 	
	Opstellen groenafschrijvingsregime inclusief vervangingsbudget	
D2	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bij nieuwe ontwerpen is beperkt inzicht in de kosten voor het gewenste onderhoud en de vervangingskosten. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opstellen budgetramingsmiddel waarmee onderhoudskosten en afschrijvingen (ten behoeve van

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Het budget voor groenbeheer wordt niet bijgesteld bij nieuwe inrichtingen. 	<p>vervanging) van ontwerpen berekend kunnen worden middels grove arealen. Hiermee zijn benodigde onderhoudskosten vooraf inzichtelijk en kan het budget hierop afgestemd worden.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Deze tool kan als interactieve bijlage aan bijvoorbeeld een 'handboek openbare ruimte' worden toegevoegd.
D3	Aanleg en onderhoudswerkzaamheden integraal uitvoeren	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bij nieuwe aanleg wordt goed gekeken en geluisterd naar de omgeving. Op gebied van beheerbewust ontwerpen liggen kleine kansen voor verdere verbetering, bijvoorbeeld voor verhardingen ▪ De omvormingen (zie actiepunt A2) zijn uitgevoerd met oog voor omgeving en beheerbaarheid. 	
Organisatie groenbeheer (paragraaf 4.4)		
E1	Opstellen onderhoudsbestekken voor het openbaar groen	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De bestekken zijn opgesteld en lopen reeds jaren naar tevredenheid (zie actiepunt A1). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Samenvoegen van bestaande contracten (integraal groenonderhoud én onkruidbeheersing op verhardingen in één RAW-onderhoudsbestek. Dit verlicht de administratieve lasten, maakt samenwerken eenvoudiger en is aanbesteding-technisch zeer goed mogelijk.
E2	Opstellen toezicht- en beeldkwaliteitsplan groenonderhoud	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Toezicht en aansturing op kwaliteitsniveaus werkt prettig, zowel met derden als voor de buitendienst (zie actiepunt A1). 	
E3	Implementatie Wet natuurbescherming / gedragscode Flora- en faunawet inclusief opstellen leidraad en natuurwaardenkaart	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De gedragscode Flora- en faunawet is nog niet volledig geïmplementeerd in het groenbeheer (zowel voor derden als de buitendienst). ▪ Er is geen leidraad of werkprotocol en natuurwaardenkaart beschikbaar ▪ Voldoende medewerkers in de buitendienst zijn gecertificeerd met Flora- en faunawet niveau 1 en 2 ▪ Voorbereiding is gestart voor certificering voor Wet natuurbescherming niveau 3 (geen verplichting vanuit de gedragscode maar wel aanbevolen). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opleiden personeel (Cursus Wet natuurbescherming niveau 3 / workshops natuurwetgeving). ▪ Opstellen natuurwaardenkaart middels kantoorstudie / veldinventarisatie flora en fauna ▪ Opstellen leidraad of werkprotocollen/gedragsregels